ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

นางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2562

The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Academic Administration of Schools under Sukhothai Local Administration Organizations in Sukhothai Province

Miss Pimchanok Thadasiriphat

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย
ชื่อและนามสกุล	นางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ผู้ศึกษา นางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์ **รหัสนักศึกษา** 2612300760 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย (2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ(3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำนวน 217 คน ได้มาโดยการลุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 และ .96 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (3) ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.80

คำสำคัญ ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สุโขทัย

Independent study title: The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Academic Administration of Schools under Sukhothai Local Administration Organizations in Sukhothai Province
Author: Miss Pimchanok Thadasiriphat; **ID:** 2612300760;
Degree: Master of Education (Educational Administration);
Independent study advisor: Dr. Sophana Sutsomboon;
Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of instructional leadership of administrators of schools under local administration organizations in Sukhothai province; (2) to study the level of academic administration of the schools; and (3) to study the relationship between instructional leadership of school administrators and academic administration of the schools.

The research sample consisted of 217 teachers in schools under local administration organizations in Sukhothai province, obtained by simple random sampling. The employed research instrument was a questionnaire on instructional leadership of school administrator and on academic administration of school, with reliability coefficients of .9 3 and .9 6, respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation.

Research findings showed that (1) both the overall and specific elements of instructional leadership of administrators of schools under local administration organizations in Sukhothai province were rated at the high level; (2) both the overall and specific elements of academic administration of the schools were rated at the high level; and (3) the overall instructional leadership of administrators of schools under local administration organizations in Sukhothai province correlated positively with the overall academic administration of the schools at the very high level ($r = 0.80$), which was significant at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Instructional leadership, Academic administration, Sukhothai, Local administration organization

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว ซึ่งได้เสียสละเวลามาเป็นกรรมการสอบ และเสนอแนะเพิ่มเติมจนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในแขนงวิชาบริหารการศึกษา ที่ให้การอบรมสั่งสอนบ่มเพาะประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษา จนมีความรู้ความเข้าใจด้วยดี และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัย ได้แก่ ดร.เกียรติศักดิ์ วจีศิริ นายวุฒิพงศ์ ภูมิประพัทธ์ นางจันจิรา เมฆไตรรัตน์ และขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มารดา และเพื่อนร่วมงานสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านโตนด ที่สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ทำให้การทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระใน ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์

กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ
สารบัญตาราง ..... ฌ
สารบัญภาพ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
วัตถุประสงค์การวิจัย 4
กรอบแนวคิดการวิจัย 4
สมมติฐานการวิจัย 6
ขอบเขตการวิจัย 6
นิยามศัพท์เฉพาะ 7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 10
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา 11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 27
การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย 36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 50
การเก็บรวบรวมข้อมูล 52
การวิเคราะห์ข้อมูล 52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา 56
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 64

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 74
สรุปการวิจัย 74
อภิปรายผล 76
ข้อเสนอแนะ 85
บรรณานุกรม 88
ภาคผนวก 97
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ 98
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 100
ค หนังสือประสานงาน 112
ง ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม 118
จ ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย 128
ประวัติผู้ศึกษา 136

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 32

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนขนาดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย 49

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ 55

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวม 56

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 57

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 58

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 60

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 61

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู 62

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ 63

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำแนกเป็นรายด้าน 64
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานธุรการวิชาการ 65
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 66
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานส่งเสริมวิชาการ 67
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานกลุ่มประสบการณ์ 69
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานวัดผล และประเมินผล 70
ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย 72

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ เป็นภารกิจหนึ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, น.16) ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 – 2569 ที่กล่าวถึงการบูรณาการความร่วมมือจากองค์กรภาคีทุกภาคส่วนในการร่วมสร้างหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560, น. 61) และได้กำหนดเงื่อนไขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเองได้อย่างเป็นอิสระ ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา (วีระศักดิ์ เครือเทพและคณะ, 2557, น.12)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารสถานศึกษาและเห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 น.4) โดยองค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ ได้แก่

ผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่บริหาร ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรซึ่งเป็นแกนหลักของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นส่วนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ โดยมีคุณภาพของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้น ๆ โดยขอบข่ายงานวิชาการตามแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดไว้หลากหลายมิติ ได้แก่ 1) งานด้านธุรการทางวิชาการ 2) งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานด้านการส่งเสริมวิชาการ 4) งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2549, น.33) ซึ่งสอดคล้องกับปรียาภรณ์ วงศ์อนุตโรจน์ (2553, น.13) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหรืองานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของการศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, น.20)

ในการที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารควรจะต้องมีภาวะผู้นำ และจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งถือเป็นหนึ่งภารกิจของการบริหารงานวิชาการ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544 อ้างถึงใน อัศนีย์ สุกิจใจ, 2560, น.26) ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาให้ก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จได้นั้น จึงจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการบริหารสถานศึกษา (สกล คามบุศย์และคณะ, 2559, น.255-256) โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องมีความสามารถในการนำและการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (จุฑามาศ อินนามเพ็ง, 2552, น.28) เช่นเดียวกับ รัตนา ดวงแก้ว (2562, น.13) ที่สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่า เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การสังเกตชั้นเรียน การกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และการพัฒนาวิชาชีพครู อีกทั้งยังต้องจัดการองค์การให้มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 และสร้างความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนาวา สุขรมย์ (2550 อ้างถึงใน เกตุสุดา กิ้งการจร, 2560, น. 36) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง

ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ ให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จะเห็นว่าการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จะเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนนั้น จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ ดังนั้น สถานศึกษาใดที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสูงก็ย่อมสนับสนุนให้คุณภาพด้านวิชาการสูงตามไปด้วย (น้ำฝน รักษากลาง, 2553, น.1-2) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (พรศรี ฉิมแก้ว, 2552, น.3) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับตัทธิตา ติ่งต่ำ (2559, น.47) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแบบ พบว่าด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุด และภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกต่ำสุด

ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยหลายแห่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เมื่อเทียบจากการทดสอบระดับชาติ (Nation Test : NT) ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2561 ต่ำกว่าระดับประเทศทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคำนวณ (Numeracy) อีกทั้งยังอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 43.06 จังหวัดสุโขทัยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 41.67 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562, น.194-195) จากข้อมูลดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนย่อมสามารถบริหารปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด (อัศนีย์ สุกิจใจ, 2560, น.24-25)

ทั้งนี้ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยว่ามความสัมพันธ์กันหรือไม่ และอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นแนวทางใน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและได้รับการยอมรับจากสังคมและชุมชน อีกทั้งเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

2.2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยใช้กรอบแนวคิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการกำหนดตัวแปรภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของ Qian, Walker, & Li (2017, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น.28-30) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของประเทศจีน ซึ่งเป็นการศึกษาในบริบทวัฒนธรรมและสังคมตะวันออก ประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

3.2 การบริหารงานวิชาการ

ในการกำหนดตัวแปรของการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สำนักประสานงานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2549, น. 33-43) ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) งานด้านธุรการทางวิชาการ 2) งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานด้านการส่งเสริมวิชาการ 4) งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) งานด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ปรากฏดังภาพที่ 1.1

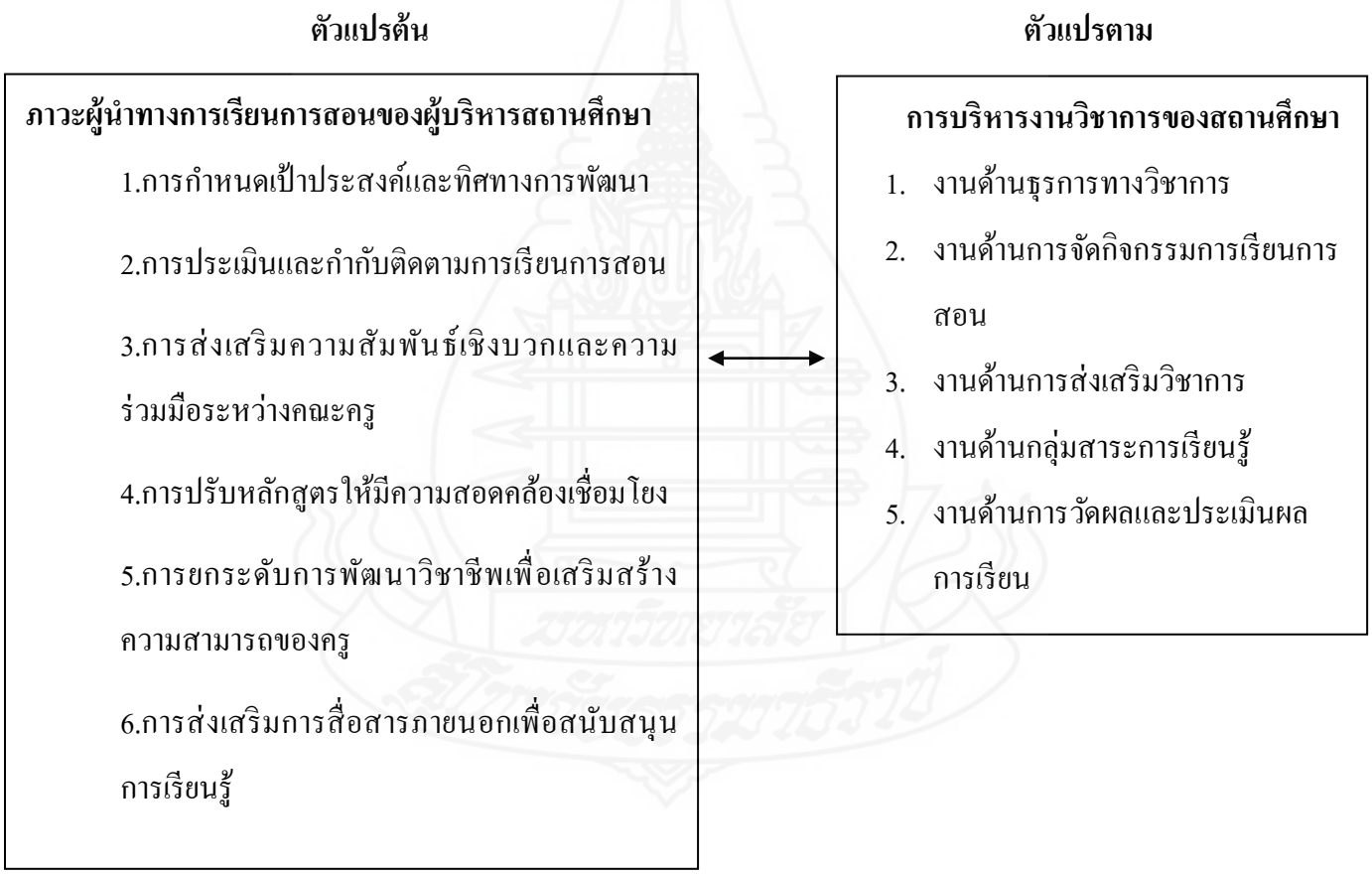

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.1.1 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา จากการนำแนวคิดของ Qian, Walker, & Li (2017, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น.28-30) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศจีน และเป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารในบริบทวัฒนธรรมที่ไม่ใช้ตะวันตก มีหลากหลายมิติที่สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

5.1.2 การบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายงานวิชาการตามแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดไว้หลายมิติ ได้แก่ 1) งานด้านธุรการทางวิชาการ 2) งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานด้านการส่งเสริมวิชาการ 4) งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 501 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561, น.57)

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ตัวแปรภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะ

ครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

5.3.2 ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) งานด้านธุรการทางวิชาการ 2) งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานด้านการส่งเสริมวิชาการ 4) งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 5) งานด้านการวัดผลและประเมินผล

5.4 ระยะเวลาในการดำเนินการ

ปีการศึกษา 2562

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

6.1 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจกับบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการใช้หลักสูตร การนิเทศ การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ วัดระดับของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้

6.1.1 การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา หมายถึง กระบวนการร่วมมือของบุคลากรในองค์การเพื่อการแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา โดยร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรเข้าใจถึงภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

6.1.2 การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำและนิเทศครูเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ โดยในระหว่างการสอนแต่ละวันผู้บริหารให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครู

6.1.3 การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาออกแบบนโยบายใหม่โดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันของคณะครูในองค์การนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหาร

สถานศึกษาอาจใช้กิจกรรมบางอย่างที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นต้น

6.1.4 การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเงื่อนไขการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางโดยปรับปรุงให้นักเรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

6.1.5 การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน และสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งข้อมูลภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

6.1.6 การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานำคณะครูสำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์กับต้นสังกัด ชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่และทันสมัย

6.2 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรุงปรุงและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเกิดจากความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาและความร่วมมือของชุมชนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ วัดระดับของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสอบถามครูผู้สอนใน 5 ด้าน ดังนี้

6.2.1 งานธุรการทางวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่การจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินปฏิบัติงาน งานทะเบียนและสถิติ การจัดชั้นเรียน และการจัดสถานที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

6.2.2 งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยการจัดทำหลักสูตรและเอกสารการเรียนการสอน การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน การปฏิบัติการสอน การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการสอนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการวิจัยในชั้นเรียน

6.2.3 งานส่งเสริมวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยการสอนซ่อมเสริม การส่งเสริมความถนัดและความสามารถทางวิชาการ การจัดงานห้องสมุด และการนิเทศภายใน

6.2.4 งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยต้องกำหนดโครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประเมินผลการปฏิบัติและสรุปงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

6.2.5 งานวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล จัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลโดยวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน รวมถึงนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ และการทำคลังข้อสอบ เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

6.5 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

6.6 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัยที่มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ได้นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และแนวทางพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

7.2 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับข้อมูลสารสนเทศจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

7.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเนื้อหาสาระตามประเด็น ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
   1.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ
   1.2 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน
   1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน
   1.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
   2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
   2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
   2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
   2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
   2.5 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ
3. การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย
   3.1 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย
   3.2 โครงสร้างการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย
   3.3 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   4.1 งานวิจัยในประเทศ
   4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ

1.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

การบริหารองค์การให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น มีปัจจัยที่สำคัญคือ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทขององค์การซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

พีรพัฒน์ บุญหล้า (2557, น. 19) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำคือกระบวนการใช้อิทธิพลหรือความสามารถทางศาสตร์และศิลป์ของผู้นำที่จะจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามความประสงค์ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยจะได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไว้วางใจและให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

นงลักษณ์ จรียานุวัฒน์ (2558, น.11) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้นำและผู้ตามโดยมีบุคคลหนึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม สามารถโน้มน้าวจิตใจสมาชิกในกลุ่มหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การปกครองบังคับบัญชา การควบคุมดูแล การตัดสินใจ และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ณิชาภัทร ฟักคง (2559, น.14) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ คือ บุคคลผู้มีวุฒิภาวะในการนำผู้อื่น โดยการโน้มน้าวใจ มีอำนาจในการตัดสินใจมากที่สุด มีความสามารถในการบริหารและจัดการในการปฏิบัติงานของกลุ่ม ในการนำพากลุ่มสู่เป้าหมายให้สำเร็จ

กุญชลี จงเจริญ (2561, น.4-8) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า เป็นการใช้อิทธิพลของบุคคลหรือตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่กำหนดไว้ หรืออาจสรุปได้ว่ารูปแบบของอิทธิพลระหว่างบุคคล

Boles and Davenport (1975, ppp.154-155) กล่าวว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลมีความคิดริเริ่มที่จะช่วยให้กลุ่มได้ก้าวหน้าไปสู่จุดประสงค์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ช่วยทำให้กลุ่มคงอยู่ได้และช่วยให้สมาชิกของกลุ่มสมปรารถนาในสิ่งที่ต้องการ โดยสิ่งที่ต้องการนั้นเป็นตัวกระตุ้นให้เขาเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการใช้อิทธิพลของบุคคล โดยบุคคลโน้มน้าวให้สมาชิกในกลุ่มยอมรับ ยกย่องและไว้วางใจ จนก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่กำหนดไว้

1.1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ

การบริหารองค์การให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น นอกจากจะต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำแล้ว ผู้บริหารองค์การควรเห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำว่ามีผลต่อการการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 61) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารหรือต่อตัวผู้บริหาร เพราะภาวะผู้นำจะเป็นเครื่องชี้วัดให้เห็นความสำเร็จของหน่วยงาน การดำเนินงานอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและศิลปะในการบริหารงานของผู้นำ นั่นก็คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550, อ้างถึงใน จุมพร พัฒนะมาศ, 2558, น.13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้รักษาหรือประสานให้สมาชิกกลุ่มอยู่ร่วมกัน หมายถึง จะต้องอยู่ใกล้ชิดกับกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับคนในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่มทำให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

2. เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจของกลุ่มให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ หมายถึง ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในกระบวนการ วิธีการทำงานด้วยความมั่นคงและเข้าใจได้ และจะต้องทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. เป็นผู้อำนวยให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ในกลุ่ม หมายถึง จะต้องปฏิบัติงานในทางที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์และปฏิบัติงานกันด้วยดีของสมาชิกในกลุ่ม การติดต่อสื่อสารที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นการช่วยให้งานบรรลุเป้าหมาย

ภารดี อนันต์นาวี (2551, อ้างถึงใน พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว, 2559 น.13) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ว่า ดังนี้

1. เป็นส่วนที่ดึงดูดความรู้ความสามารถต่างๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ กล่าวขยายความก็คือ แม้ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ต่างๆในเรื่องงานมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้ว ความรู้ความสามารถดังกล่าวมักจะไม่ได้ถูกนำออกมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่ เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อื่นให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่างๆ ภายในหน่วยงาน หน่วยงานประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งมารวมกัน ซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่ขนาดของหน่วยงาน บุคคลเหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ประสบการณ์ ความเชื่อ ฯลฯ การที่บุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวมาอยู่รวมกันในองค์การหนึ่ง มักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความขัดแย้ง แต่ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในรูปใด ถ้าผู้บริหารในหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่มีคนยอมรับนับถือแล้วก็มักจะสามารถประสานหรือช่วยบรรเทาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานได้โดยการชักจูงประนีประนอม หรือประสานประโยชน์เพื่อให้บุคคลต่างๆในหน่วยงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานที่มีความเจริญก้าวหน้า กล่าวโดยสรุปก็คือภาวะผู้นำช่วยผูกมัดเชื่อมโยงให้สมาชิกของหน่วยงานมีเอกภาพนั่นเอง

3. ช่วยโน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์การ องค์การจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายอย่างเพื่อที่จะทำให้สมาชิกตั้งใจและทุ่มเททำงานให้ เช่น บุคคลได้ทำงานตรงตามความถนัดและความสามารถ ผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็น การประเมินการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรม และสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ก็คือผู้บริหารขององค์การจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับเกิดความศรัทธา และความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์การให้อยู่รอดเท่านั้น แต่จะนำความเจริญก้าวหน้า ความภาคภูมิใจ เกียรติยศชื่อเสียงและความสำเร็จมาสู่องค์การด้วย

4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากร เมื่อหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานต้องเผชิญกับสภาวะคับขันหรือสภาวะที่อาจกระทบถึงความอยู่รอด ภาวะผู้นำของผู้บริหารจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะในสภาพเช่นนั้นผู้บริหารจะต้องเพิ่มความระมัดระวังความรอบคอบ ความเข้มแข็งและกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ภายในหน่วยงานที่ขาดประสิทธิภาพต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานรอดพ้นจากสภาวะคับขันดังกล่าว

สุวรรณรักษ์ ใหม่ต๊ะ (2558, น.14) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการเชิงบริหารทุกระบบ ทุกงานซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำให้เต็มความสามารถ ให้เกิดพลังอิทธิพล ในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ให้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมี ได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจความอบอุ่นในการร่วมทีมหรือกลุ่มดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การ เพราะภาวะผู้นำจะเป็นเครื่องชี้วัดให้เห็นความสำเร็จของหน่วยงาน โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะช่วยประสานให้สมาชิกในกลุ่มอยู่ร่วมกันได้ ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม สามารถ

โน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์การ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่สมาชิก จนทำให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขององค์การได้

1.2 ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน

1.2.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา และมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน หรือในงานวิจัยบางเล่มจะใช้คำว่าภาวะผู้นำเชิงวิชาการ แต่ทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกัน โดยในงานวิจัยเล่นนี้จะขอใช้คำว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553, น.188) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงพฤติกรรมการกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

เมตตา สอนเสนา (2557, น.38) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการบริหารงานวิชาการโดยเน้นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอน กำกับติดตาม นิเทศการเรียนการสอน กำกับติดตาม นิเทศครู ให้ทำกิจกรรมด้านวิชาการ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ขนิษฐา โพธิ์สินธุ์ (2558, น.51)ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้

จุฑาทิพย์ ชัยบันฑิต (2560, น.22) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่า ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนา การใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษา การกำหนดเป้าหมาย การสนับสนุน

และส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การร่วมมือในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาสภาพการทำงานของครู การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าพอใจ การอำนวยการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

เกตุสุดา กิ้งการจร (2560, น.33) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่า เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

รัตนา ดวงแก้ว (2562, น.13) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่า เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การสังเกตชั้นเรียน การกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน และการพัฒนาวิชาชีพครู อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการจัดการองค์การให้มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 และสร้างความไว้วางใจให้ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

Kaiser (2000, pp.33) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน หมายถึง เป็นผู้ที่ 1) มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎี ปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ของสถานศึกษา 2) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนแบบต่างๆ 3) สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอน 4) เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ 5) สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน 6) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

จากข้อความข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจกับบุคลากรในองค์การให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการใช้หลักสูตร การนิเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

1.2.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน

สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากจะต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนแล้ว ผู้บริหารและบุคลากรในองค์การควรต้องเห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร ว่ามีผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างไร ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนไว้ดังนี้

พิสมัย ชุมภู (2557, น.24) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครู และนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรใช้ภาวะ

ผู้นำทางการเรียนการสอนในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์การร่วมมือกันในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อรอุมา จันทร์ศรีระมี (2557, น.17) ได้สรุปความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและนำมาซึ่งความมีประสิทธิผลในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจน จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

รัตนา ดวงแก้ว (2562, น.15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ว่ามีความสำคัญหลายประการ ได้แก่ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิรูปและนวัตกรรม ช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือรวมพลังในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ ช่วยสร้างเงื่อนไขสำหรับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นตัวแบบและบ่มเพาะความเป็นมืออาชีพ และช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมโรงเรียนและวัฒนธรรมการเรียนการสอน

Fullan (1991, อ้างถึงใน Chell, 2001) กล่าวว่า โรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนที่ครูรู้สึกว่าเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่อ่อนแอกว่า

Perkey and Smith (1983, อ้างถึงใน อำนาจ นาคแก้ว, 2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในโรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนมีความสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือของบุคลากรในองค์การให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษา

1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985, pp. 217-247) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ 1)

การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดภารกิจของสถานศึกษาเป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่-สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งจำแนกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนต้องมีความชัดเจนโดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ทีมงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด เป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ นอกจากเป้าหมายของสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะที่ง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียนทราบทั้งในรูปที่เป็นทางการ เช่น การประชุมชี้แจงคณะครูในหนังสือคู่มือของนักเรียน ฯลฯ โดยในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู เป็นต้น

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนของครู การเรียนของนักเรียนและการประสานงานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

2.1 การนิเทศและประเมินผลด้านการสอนการทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอนการถ่ายทอดเป้าหมายของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของสถานศึกษากับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียนให้การสนับสนุนการสอนควบคุมการสอนในห้องเรียนโดยการเยี่ยมห้องเรียนการให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูทางด้านการนิเทศและการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม

2.2 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตรพฤติกรรมการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรโรงเรียนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียนและคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง

2.3 การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนบทบาทผู้บริหารที่ใช้ผลจากคะแนนการทดสอบใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนการประเมินหลักสูตรการประเมินการสอนและการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของโรงเรียน

3. การส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา

3.1 การควบคุมการใช้เวลาในการสอน เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักสูญเสียไปกับการแนะนำกฎเกณฑ์ในการเรียนกับเด็กที่เรียนซ้ำรวมทั้งคำขอร้องต่าง ๆ จากฝ่ายสำนักงานของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านั้นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดโดยผลักดันให้เป็นนโยบายของสถานศึกษา ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้โดยการกำจัดสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ก็สามารถเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมีศักยภาพและนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การเอาใจใส่ดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดเป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและกับครู ซึ่งปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการแบบนี้ผู้บริหารจะต้องได้รับข้อมูลมากมายในด้านความต้องการของนักเรียนและครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนครูและทราบ

3.3 การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูเป็นการสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัลและการให้การยอมรับการทำงานของครูนับเป็นบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารที่จะทำให้โครงสร้างของการทำงานดีขึ้น รางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูอาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียวหากแต่เป็นคำชมเชยทั้งโดยส่วนตัวหรือการให้สังคมยอมรับโดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณ และการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ เป็นต้น

3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมคณะครูประจำการและรวมทั้งการช่วยครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานต่างๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูนำไปใช้ในห้องเรียนได้

3.5 การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ มาตรฐานวิชาการที่สูงและชัดเจนจะเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงสำหรับการเรียนการสอนของนักเรียนและมาตรฐานที่สูงขึ้นนั้นจะแสดงจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นของสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

3.6 การจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการให้รางวัลและการยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการสูงขึ้น และเมื่อนักเรียนมีการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องให้โอกาสนักเรียนการที่จะเป็นที่ยอมรับของห้องเรียนในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานระหว่างห้องเรียนในสถานศึกษา ด้านการให้รางวัลเพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารสนับสนุนอย่างจริงจัง

Krug (1992, อ้างถึงใน สุทธิพร มิตศิลปิน, 2559, น. 42-43) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลและได้แบ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กำหนดพันธกิจ (Defining mission) มีงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจร่วมกัน การทำกรอบเป้าหมายวัตถุประสงค์และพันธกิจต้องไม่ตั้งเป้าที่สูงจนเกินไป เป็นไปตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น หากดำเนินการโดยไม่มีพันธกิจที่ชัดเจนก็เหมือนการเดินทางอย่างไร้จุดหมาย

2. การจัดการหลักสูตรและการสอน (Managing curriculum and instruction) การสอนจัดเป็นบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น อย่างน้อยผู้บริหารโรงเรียนควรต้องทราบถึงขอบข่ายรายวิชาที่เปิดสอน รวมถึงความรู้ที่จำเป็นในการสอนอีกด้วย การมีพื้นความรู้ที่กว้างของผู้บริหารถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารควรจะสามารถให้ข้อมูลและทิศทางแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับวิธีการสอน และผู้บริหารควรใส่ใจและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

3. การนิเทศการสอน (Supervising teaching) ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศ ให้ถือว่าเป็นวิธีในการพัฒนาครูอย่างจริงจังไม่ใช่การนิเทศตามสภาพปัญหา การประเมินการดำเนินงานเป็นการประเมินย้อนหลังแต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าจึงต้องใส่ใจเรื่องการนิเทศให้มากว่าทำอะไรอยู่ ตอนนี้ไม่ใช่การมองสิ่งที่ทำไปแล้ว ที่ผ่านมาผู้นำต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (Monitoring student progress) ผู้บริหารควรตรวจสอบคุณภาพนักเรียน โดยผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลนั้น จะต้องมีหลากหลายวิธีในการประเมินความก้าวหน้าและทำอย่างเป็นประจำ ผู้บริหารนั้นมีความรู้ความสามารถในการทบทวนผลและใช้ผลในการช่วยเหลือครูนักเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน แม้ว่าผู้บริหารจะไม่สามารถตีความการประเมินผลในโรงเรียนได้ทุกครั้ง แต่ควรจะระบุชัดเจนว่าคาดหวังให้มีการทดสอบตีความและสนองตอบกำกับติดตามกระบวนการทั้งหมด

5. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (Promoting instructional climate) เมื่อบรรยากาศโรงเรียนแสดงถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ จึงทำให้ไม่เป็นการยากที่จะเรียนรู้ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศทางการศึกษาในทุกระดับ และบรรยากาศนี้จะช่วยดึงพลังของนักเรียนและครูออกมาโดยมีหลายวิธีที่จะทำให้เกิดได้ เช่น การจัด

ให้มีความปลอดภัยและเป็นระเบียบจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญและให้เข้าใจว่าสิ่งที่ดีที่สุดคือการที่แต่ละคนทำส่วนของตนอย่างดีที่สุดเพราะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวังกับนักเรียนสูง

Seyfarth (1999, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560, น.33-34) ได้เสนอแนวคิดภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านมุมมองแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร หมายถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ๆ กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรวางแผนร่วมกับคณะครู แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดทำตารางการนิเทศติดตาม ประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในหลักสูตร

2. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การกำหนดนโยบายกำหนดเวลาการวัดและการประเมินผล ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้ครูร่วมกันสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล กำกับให้ครูวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง การประเมินที่หลากหลาย ดูแล กำกับ ติดตามการตรวจสอบเอกสารการวัดผลและประเมินผล สนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ครูรายงานผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

3. ด้านการจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง การรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียน วางแผนจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่งตั้งคณะกรรมการดูแลการจัดการศึกษา รวบรวมข้อมูลนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ กำหนดขั้นตอนในการแยกนักเรียนใน 9 ประเภท กำหนดสถานที่และรูปแบบการเรียนร่วม ส่งเสริมครูเข้ารับการอบรม สนับสนุนจัดทำแผนการศึกษานักเรียนรายบุคคล เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอก นิเทศ ติดตามผลการสอน ประชุมคณะกรรมการประเมินผล

4. ด้านการประเมินผลการสอนของครู หมายถึง การจัดทำแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู หาข้อมูลของผู้สอน พิจารณาความดีความชอบจากผลการปฏิบัติงาน ควบคุมการจัดกระบวนการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นคณะครูให้มีการประเมินตนเอง นิเทศ ติดตามผลการสอน ประชุมคณะกรรมการประเมินผล

5. ด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู หมายถึง การกำหนดนโยบาย เป้าหมายในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ศึกษาสภาพปัญหา ความ

จำเป็นในการพัฒนาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรม สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้ครูทำผลงาน กระตุ้นให้ครูนำผลการเข้าประชุม อบรม สัมมนาที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างขวัญกำลังใจให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ติดตามผลการดำเนินงานภายหลังการเข้าประชุม อบรมหรือสัมมนาครู

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Weber (2002, pp. 2) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนว่าประกอบไปด้วย 5 มิติ ได้แก่

1. มิติการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน

เป็นกระบวนการความร่วมมือและการสะท้อนผลต่อการพัฒนาพันธกิจที่มีความชัดเจน และตรงไปตรงมาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น พันธกิจของโรงเรียนควรจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ได้มีส่วนในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจ และความคาดหวังของโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นพันธกิจร่วมของโรงเรียนต่อไป

2. มิติการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน

การจัดหลักสูตรและการสอนนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน โดยการให้คำปรึกษา การนิเทศในชั้นเรียน มีการกำกับติดตามการเรียนการสอนให้เป็นไปตามพันธกิจของโรงเรียน การจัดหา และสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรมและวิธีการหรือกระบวนการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ในการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดหาและสนับสนุนให้มีการนำข้อมูลสถิติมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วย

3. มิติการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก

สำหรับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกนั้น ประกอบด้วยความคาดหวังและเจตคติของโรงเรียนในภาพรวม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยต่างๆ ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้โดยการสื่อสารให้ทราบถึงเป้าหมายของโรงเรียน การตั้งความคาดหวังต่อโรงเรียนไว้สูง และการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. มิติการสังเกตและปรับปรุงการเรียนการสอน

Weber เสนอแนวคิดว่า การสังเกตเป็นการสร้างโอกาสปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพ (Observations are Opportunities for Professional Interactions) ปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จะช่วยให้โอกาสในการพัฒนาวิชาชีพทั้งผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกต กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจะพัฒนาทั้งความร่วมมือ และการได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่าในด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพของทั้งสองฝ่าย

5. มิติการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน

ผู้นำทางการเรียนการสอนจะต้องเป็นผู้ริเริ่มและช่วยเหลือในการวางแผน การออกแบบ การใช้การวิเคราะห์ และการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร ซึ่งการศึกษาการสังเกต การสะท้อนผล และการทบทวนปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอในด้านหลักสูตรจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิผล

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับโมเดลของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของประเทศจีนด้วยเหตุผลว่า โมเดลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยมาจากองค์ความรู้ทางสังคมตะวันตก อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และนิวซีแลนด์ และแม้ว่าโมเดลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนได้มีการพัฒนามาเป็นระยะๆ จากกรอบความคิดของ Halinger and Murphy (1985) ที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนแบบแบ่งปัน (Shared instructional leadership) ซึ่งหมายถึง ผู้บริหารต้องให้คณะครูมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเรียนการสอน แต่งานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวอาจมีข้อยกเว้นบางประการต่อความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารในบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตก ด้วยเหตุนี้ Qian, Walker, & Li จึงได้สนใจศึกษาโมเดลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศจีนซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดแบบดั้งเดิมกับแนวคิดแบบใหม่ โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพแบบเจาะลึกที่มุ่งสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 22 คน ที่มีภูมิหลังต่างกันทั้งด้านประเภทของโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และคุณลักษณะอื่นๆ ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในประเทศจีนประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่

1. มิติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เป็นมิติที่สำคัญเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งของโรงเรียนซึ่งอาจจะเป็นเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกลยุทธ์การพัฒนาครู โดยนำจุดแข็งเหล่านี้ไปใช้พัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ครู เข้าใจภาระงานที่ต้องรับผิดชอบตามลำดับความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2. มิติการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำและนิเทศครูเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ โดยในระหว่างการสอนแต่ละวันผู้บริหารควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครู

3. มิติการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถาน ศึกษาออกแบบนโยบายใหม่โดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันของ คณะครูในองค์การนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมบางอย่างที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน อาทิ กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือเกี่ยวกับการสอน เป็นต้น

4. มิติการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในมิตินี้ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเงื่อนไข การปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรสถานให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางโดยปรับปรุงให้นักเรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

5. มิติการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถาน ศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งข้อมูลภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

6. มิติการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในมิตินี้ ผู้บริหารสถานศึกษานำ คณะครูสำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อาจสร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่และทันสมัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของ Qian, Walker, & Li (2017) ทั้งนี้ เพราะมีความเหมาะสมกับผู้นำทางการเรียนการสอนในบริบทของประเทศไทย เนื่องจากเป็นการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับโมเดลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของประเทศจีน ซึ่งเป็นการศึกษาในบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่ไม่ใช่ตะวันตก อีกทั้งยังมีการผสมผสานระหว่างแนวคิดแบบดั้งเดิมกับแนวคิดแบบใหม่ โดยแนวคิดของ Qian, Walker, & Li ได้กำหนดภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนออกเป็น 6 ด้าน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา

Hallinger and Murphy (1985) กล่าวว่า เป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

Krug (1992, อ้างถึงใน สุทธิพร มิตศิลปิน, 2559, น. 42-43) กล่าวว่า เมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าใจร่วมกัน

Weber (2002, pp. 2) กล่าวว่า พันธกิจของโรงเรียนควรจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียโดยเปิดโอกาสให้ได้มีส่วนในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจและความคาดหวังของโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นพันธกิจ

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เป็นมิติที่สำคัญเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งของโรงเรียนซึ่งอาจจะเป็นเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกลยุทธ์การพัฒนาครู โดยนำจุดแข็งเหล่านี้ไปใช้พัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ครู เข้าใจภาระงานที่ต้องรับผิดชอบตามลำดับความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา หมายถึง กระบวนการร่วมมือของบุคลากรในองค์การเพื่อการแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา โดยร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรเข้าใจถึงภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2. การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน

Hallinger and Murphy (1985) ได้กล่าวว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนครู การเรียนของนักเรียนและการประสานงานในการจัดการเรียนการสอน

Krug (1992, อ้างถึงใน สุทธิพร มิตศิลปิน, 2559, น. 42-43) กล่าวว่า ผู้นำต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูรายบุคคลซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

Seyfarth (1999, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560, น.33-34) กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการวัดประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำและนิเทศครูเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ โดยในระหว่างการสอนแต่ละวัน ผู้บริหารควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงเกี่ยวกับการสอนของครู

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการนำผลการ

วิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนเรียนการสอนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3. การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู

Hallinger and Murphy (1985) กล่าวว่า ผู้บริหารควรควบคุมการใช้เวลาในการสอนของครูอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีศักยภาพ

Krug (1992, อ้างถึงใน สุทธิพร มิตศิลปิน, 2559, น. 42-43) กล่าวว่า เมื่อองค์การมีบรรยากาศในส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศนี้จะช่วยดึงศักยภาพของนักเรียนและครูออกมาได้อย่างหลากหลาย

Weber (2002, pp. 2) การสังเกตเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณะครู ซึ่งความสัมพันธ์ที่มีต่อกันนี้ จะพัฒนาทั้งความร่วมมือและการได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่าเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถาน ศึกษาออกแบบนโยบายใหม่โดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันของคณะครูในองค์การนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กิจกรรมบางอย่างที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อน อาทิ กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร และกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือเกี่ยวกับการสอน เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์การให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มโดยปราศจากข้อขัดแย้งและนำไปสู่การมีมติร่วมกันอย่างมีฉันทามติ

4. การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง

Krug (1992, อ้างถึงใน สุทธิพร มิตศิลปิน, 2559, น. 42-43) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีสามารถให้ข้อมูลและแนวทางแก่บุคลากรเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง

Seyfarth (1999, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560, น.33-34) กล่าวว่า ผู้บริหารควรกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรร่วมกับบุคลากรในองค์การโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรจัดกระบวนการการเรียนการสอนที่หลากหลาย

Weber (2002, pp. 2) กล่าวว่า การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจะช่วยให้บุคลากรในองค์การสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิผล

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในมิตินี้ ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเงื่อนไขการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรสถานให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โดยปรับปรุงให้นักเรียนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการปรับปรุงหลักสูตรหลังการใช้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การและชุมชนทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง

5. การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู

Seyfarth (1999, อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560, น.33-34) กล่าวว่า ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยเปิดโอกาสให้การพัฒนาวิชาชีพของตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งข้อมูลภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อให้บุคลกรแสวงหาความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาการ ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

6. การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

Glickman (2007, อ้างถึงใน ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ, 2559, น.36) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเปิดโรงเรียนสู่

ชุมชนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินการกระทำของโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตลอดจนให้คำแนะนำบทบาทของผู้นำ โรงเรียนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยการเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เป็นต้น

Qian, Walker, & Li (อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2561, น. 28-30) กล่าวว่า การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในมิตินี้ ผู้บริหารสถานศึกษานำคณะครูสำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อาจสร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่และทันสมัย

อาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์การ เพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชนและพันธมิตรขององค์การ ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการช่วยให้บุคลากรได้รับความรู้เพิ่มเติมและแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า แนวคิดของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน คือ แนวคิดที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำทางการเรียนการสอน จะต้องดำเนินการให้เกิดภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนจนก่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงาน โดยดำเนินการได้หลากหลายมิติ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายขององค์การ 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการขององค์การ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกกิจกรรมแล้ว ผลของการบริหารงานวิชาการยังเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นๆ ว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่าง ๆ ดังนี้

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2549, น. 33) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า เป็นหัวใจของการทำงานในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลผลิต คือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.3) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

รัตนกร พรมวังขวา (2558, น.13) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่สถานศึกษาจัดขึ้นตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

จงกล ภู่เทียน (2560, น. 30) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนและมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

วิมล เดชะ (2559, น.19-20) ได้สรุปความหมายการบริหารงานวิชาการว่า การมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอาศัยหลักแห่งประสิทธิภาพ และหลักแห่งประสิทธิผล และเน้นในเรื่องการจัดทำหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของชุมชนและสังคม มีการสร้างเครือข่าย โดยมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2562, น. 6) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจในการบริหารสถานศึกษา

Fred and Omstein (1996, pp. 409 – 530) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการในรูปของการบริหารโปรแกรมและการบริหารต่างๆ ของผู้บริหารไว้ว่ามีอยู่ 3 งานที่สำคัญ คือ การพัฒนาหลักสูตร และการนำไปใช้ การคิดเคราะห์และปรับปรุงการสอน และการบริหารงานบุคคล ซึ่งแต่ละงานเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยตรง

จากข้อความข้างต้นจึงอาจสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรุงปรุงและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเกิดจากความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษาและความร่วมมือของชุมชนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา โดยงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, 2562, น. 7) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ เป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตนคติ และค่านิยม ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็น ผู้มีคุณค่าในสังคม

2. งานวิชาการ เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษามีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3. งานวิชาการ เป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่สถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากน้อย ขึ้นอยู่กับปริมาณงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ

4. งานวิชาการ เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา การพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษาต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการอันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการ เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผนการติดต่อสื่อสาร การประสานงานการควบคุมบังคับบัญชาการวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รินดา พูลสว่าง (2557, น.11) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนางานวิชาการให้เป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สุดใจ เหล่าสุนทร (2542 อ้างถึงใน ศุภลักษณ์ รักภักดี, 2558 ,น.18) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่าเป็นงานหลักและเพื่อให้งานหลักดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

ที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างสำคัญในเรื่องวิชาการและความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเยาวชน จึงนับได้ว่างานวิชาการเป็นเสมือนหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา ความจำเป็นของหน่วยงานวิชาการจึงเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ งานวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรก

Smith (1961, อ้างถึงใน แก่นนคร พูนกลาง, 2559) ได้ศึกษาในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษาในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า ผู้บริหารให้เวลาและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 40

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อนำสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

ในส่วนของหลักการบริหารงานวิชาการ ได้มีนักการศึกษาอธิบายหลักการบริหารงานวิชาการต่างๆ ไว้ดังนี้

ทัสนีย์ วงศ์ยืน (2555, น.13) ได้กำหนดหลักการบริหารงานวิชาการออกเป็น 7 ประการ ดังนี้

1. คำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

2. มีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมีทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน

3. มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการวิจัยในชั้นเรียน

4. มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน โดยมอบหมายความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของผู้ปฏิบัติงาน

5. มีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการ บรรลุตามมาตรฐานของงานวิชาการ และนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง วางแผนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. มีเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษา

7. ต้องบริหารงานวิชาการได้อย่างอิสระคล่องตัว และตรงตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ประยงค์ เนาวบุตร (2556, น. 7) ได้กำหนดหลักการบริหารงานวิชาการออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (quality management) การบริหารวิชาการต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานและเป้าหมายในการจัดการศึกษา

2. หลักการมีส่วนร่วม (participation) การบริหารงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายในการดำเนินงานลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (efficiency) คือ การดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 หลักประสิทธิผล (effectiveness) คือ การดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3 หลักประหยัด (economy) คือ การดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยใช้เวลาและทรัพยากรให้น้อยที่สุด แต่ผลผลิตตรงตามเป้าหมาย

4. หลักความเป็นวิชาการ (academics) คือ ต้องดำเนินงานโดยอาศัยหลักวิชาหรือแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการพัฒนาการเรียนรู้ หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการสอน หลักการวิจัย ซึ่งหลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

5. หลักนิติธรรม (legitimacy) คือ ต้องดำเนินการทุกอย่างให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน กฎกติกาที่กำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงเป้าหมายทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

อาจสรุปได้ว่า หลักในการบริหารงานวิชาการนั้น ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประหยัด หลักนิติธรรม หลักการพัฒนาคุณภาพ และหลักความมีอิสระทางวิชาการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

แหล่งข้อมูล / มิติของการบริหารงานวิชาการ	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 3-4)	สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2549, น. 33-43)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 29-36)	Faber & Shearron (1970, pp. 212)
งานด้านธุรการทางวิชาการ	-การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา	-การจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินปฏิบัติงาน	-การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	-การจัดอุปกรณ์สำหรับการสอน
งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	- การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	-การจัดทำหลักสูตรและเอกสารการเรียนการสอน	-การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา -การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	-การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร -การนำหลักสูตรไปใช้
งานด้านการส่งเสริมวิชาการ	-การวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	-การส่งเสริมความถนัดและความสามารถทางวิชาการ	-การวางแผนงานด้านวิชาการ	-การจัดเนื้อหาของหลักสูตร -การส่งเสริมครูประจำการ
งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้	-	-การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินผลงานด้วยตนเอง	-การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	-

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล / มิติของการบริหารงานวิชาการ	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 3-4)	สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2549, น. 33-43)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 29-36)	Faber & Shearron (1970, pp. 212)
งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	-การวัดผล และประเมินผลกระบวนการเพื่อให้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน	-การวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล	-การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	-การนิเทศการสอน

จากตารางที่ 2.1 อาจสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้ดังต่อไปนี้

งานธุรการวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดทำแผนงาน โครงการและปฏิทินปฏิบัติงาน งานทะเบียนและสถิติ การจัดชั้นเรียน และการจัดสถานที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

งานวัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยการจัดทำหลักสูตรและเอกสารการเรียนการสอน การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน การปฏิบัติการสอน การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการสอนและกลุ่มประสบการณ์ รวมทั้งการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน

งานส่งเสริมวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยการสอนซ่อมเสริม การส่งเสริมความถนัดและความสามารถทางวิชาการ การจัดงานห้องสมุด และการนิเทศภายใน

งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ตามระบบของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยต้องกำหนดโครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประเมินผลการปฏิบัติและสรุปงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล จัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลโดยวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน รวมถึงนำผลการประเมินไปวิเคราะห์และการทำคลังข้อสอบ เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย งานด้านธุรการวิชาการ งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานด้านส่งเสริมวิชาการ งานด้านกลุ่มประสบการณ์ และงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.5 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งหมดในสถานศึกษา ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ทัสนีย์ วงศ์ยืน (2555, น. 42) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้

1. บทบาทการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นบทบาทสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องฝึกฝน และพัฒนาความรู้ความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์ เลือกยุทธวิธีและดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้บรรลุผลสำเร็จ

2. บทบาทการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการสอนและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

3. บทบาทการพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการต้องมีความรู้ ความสามารถ มุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษา สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ประยงค์ เนาวบุตร (2555, อ้างถึงใน วรินดา พูลสว่าง, 2557 น. 14) ได้กำหนดบทบทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรทุกประเภท ที่สถานศึกษาต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยต้องเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำกับ ติดตาม และพัฒนาการจัดทำแผนการสอน ของครูอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษามาตรฐานในการจัดการเรียนการสอน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถในการจัดตารางสอนและจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสม

4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจระบบการสอน วิธีการสอนแบบต่าง ๆพร้อมแนะนำให้ครูเลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม

5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน

6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการกำหนดหนังสือเรียน ทั้งหนังสือบังคับและหนังสืออ่านประกอบได้ถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละวัย

Knezevick (1984, อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, 2562 น. 26) ได้กำหนดบทบทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 12 ประการ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ ใช้ในการบริหารงานวิชาการได้เป็นอย่างดี โดยบทบาทดังกล่าว ได้แก่

1. บทบาทผู้กำหนดทิศทาง (direction Setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2. บทบาทในการกระตุ้นความเป็นผู้นำ (leader catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นผู้มีอิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้

3. บทบาทเป็นนักวางแผน (planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวร่วมกับคณะกรรมการของสถานศึกษา

4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (decision maker) โดยเป็นผู้กำหนดโครงการบริหารงานในสถานศึกษา

5. บทบาทนักจัดองค์กร (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา

6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (change manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจูงใจในการเปลี่ยนแปลง

7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) โดยเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของ สถานศึกษา

8. บทบาทผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อและประสานสัมพันธ์ กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (conflict manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่าง บุคคลและกลุ่มภายในสถานศึกษา

10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (problem manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา

11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงานและการพัฒนา สถานศึกษา

12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (instructional manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา

อาจสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะด้านการบริหารจัดการมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาในด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ การเป็นผู้กำหนดทิศทาง การเป็นนักวางแผน การเป็นผู้ตัดสินใจ การผู้ประสานงาน การเป็นผู้จัดระบบงาน และการเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน

3. การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

3.1 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยรัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยนั้น

สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น คือ ให้สิทธิแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการในท้องถิ่น (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2543 อ้างถึงใน อภิชา พุ่มพวง, 2559 น. 74)

จากการศึกษาพันธกิจและบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับด้านการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวไว้ข้างต้น เห็นได้ว่ารัฐได้ให้ความสำคัญในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง หรือรับถ่ายโอนสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาอยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้ (วศิน โกมุท, 2562, น.2)

1. การจัดการศึกษาในระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสองรูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียดดังนี้

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎกระทรวง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี โดยมีหลักการคือการเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถของเด็กใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบการงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) และประเภทอาชีวศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

1.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

2. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน และความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนหนังสือ หนังสือพิมพ์ สื่อ สิ่งพิมพ์แก่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตำบล และห้องสมุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น (2549, น.3) ได้กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดและตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

4. เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

6. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์บำรุงรักษาศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

1. ดำเนินการจัดการศึกษาขึ้นเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ดำเนินการรับการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาที่รัฐจะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศึกษา

ซึ่งการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด (ภิญโญ จูสี, 2558, น.23)

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2560, น.1) ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความพร้อมในการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับการศึกษาและในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เสริมหลักสูตรท้องถิ่นสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกเนื้อหาวิชา

สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม กระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ มุ่งให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีคุณภาพ โดยผ่านตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (LCT) การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

และการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆ ของผู้เรียน อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้นๆ อีกด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560, น.14)

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

3.2 โครงสร้างการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

จังหวัดสุโขทัยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 91 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งเป็น

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย 1 แห่ง
2. เทศบาล 21 แห่ง ประกอบด้วย
   2.1 เทศบาลเมือง จำนวน 3 แห่ง
   2.2 เทศบาลตำบล จำนวน 18 แห่ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 69 แห่ง แยกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
   3.1 ขนาดใหญ่ จำนวน 5 แห่ง
   3.2 ขนาดกลาง จำนวน 64 แห่ง

มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 25 แห่ง ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย จำนวน 34 แห่ง ดังนี้

3.3 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT)

การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ปีการศึกษา 2561 เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวัดความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล (Reasoning 4) ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและของหน่วยงานต้นสังกัด และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย รูปแบบเลือกตอบ รูปแบบการเขียนตอบสั้นๆ และรูปแบบการเขียนตอบแบบอิสระ

จากข้อมูลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มีประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผล ดังนี้

การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ของผู้เรียนระดับกลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นซึ่งจังหวัดสุโขทัยอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่ 17 โดยภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศทุกด้าน แต่พบว่า เมื่อเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ อยู่ในช่วงระดับคุณภาพเดียวกันทุกด้าน คือ ระดับคุณภาพพอใช้

ในภาพรวมผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ของผู้เรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านคำนวณ (Numeracy) มีร้อยละเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีทิศทางเดียวกับระดับประเทศ ทั้งนี้อาจขึ้นกับปัจจัยหลายด้าน เช่น บริบทและความพร้อมของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะด้านการคิดคำนวณ เพื่อตัดสินใจ เลือกแนวทางปฏิบัติจากสถานการณ์ต่าง ๆ ต้องได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะอย่างต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐชนก ชัยศรี (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 334 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการบริหารงานหลักสูตรและการสอน รองลงมาได้แก่ การกำกับติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 151 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดสุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = 0.555) กับประสิทธิภาพการสอนของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อิลฮาม อาเก็ม (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จำนวน 238 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 10 คน และครู 228 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิการทำนายมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศโรงเรียน รองลงมาคือ บรรยากาศในชั้นเรียน ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพการสอนของครู และประสบการณ์การณ์การสอนตามลำดับ

พิทรัตน์ บรรจงงาม (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอหนองบัวระเหวและ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอหนองบัวระเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของ

สถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 161 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู และผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก

บรรพต รู้เจนทร์ (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 322 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยด้านที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูมากที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

รัชดาพร วรรณจันทร์ (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 336 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน การบริหารหลักสูตรและการสอน การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรและการพัฒนานักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ 0.58

นพเก้า เฉียวคุณ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี จำนวน 302 คน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

รัตนกร พรมวังขวา (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 267 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน ด้านการ พัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการ จำนวน 132 คน จาก 66 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา และด้านการพัฒนา ส่วนด้านการพัฒนาครูอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1ด้าน คือ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการพัฒนาครู

เกษร ศรีพิทักษ์เที่ยงแท้ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลจังหวัดชัยนาท สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล จังหวัดชัยนาท สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็นผู้บริหาร 14 คน และครู 218 คน รวมทั้งสิ้น 232 คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ ขาดการปรับปรุงหลักสูตรหรือการสร้างหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ขาดการวิเคราะห์จุดด้อยและจุดเด่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาในสถานศึกษา คือ ครูขาดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ขาดการประเมินผลการนิเทศโดยอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 5) ด้านการวัดผลประเมินผล คือขาดการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และ 6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน คือ ขาดการตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน

มุทิตา ชมชื่น (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากสถานศึกษา จำนวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .772$)

ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 166 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือทักษะการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะเทคโนโลยี นวัตกรรม ดิจิตอล 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวัด การประเมินผลการเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร

และกระบวนการการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมความรู้และประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด (r = .835) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Semiha Sahin (2011) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนและวัฒนธรรมของโรงเรียนใน CLS รวมถึงเพื่อศึกษาว่าการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนสามารถอธิบายถึงวัฒนธรรมของโรงเรียนได้อย่างไร ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบเชิงปริมาณโดยนำ “คุณลักษณะความเป็นภาวะผู้นำทางการศึกษา (Instructional Leadership Inventory) และ คุณลักษณะของวัฒนธรรมโรงเรียน (Inventory of School Culture) มาใช้มาในการทำงานวิจัยนี้ การศึกษาคุณลักษณะถูกนำไปใช้ในงานวิจัยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการเรียนการสอนหลักสูตรห้องปฏิบัติการ CLS ใน IZMIR ทั้งหมด 157 แห่ง ผลการศึกษาทางสถิติโดยรวมพบว่าครูมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ภาวะความเป็นผู้นำในเชิงบวกซึ่งแบ่งเป็นการเรียนการสอนของครูใหญ่ (M.=3.39-3.64) และวัฒนธรรมโรงเรียน (M.=3.63.- 4.00) ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างอายุของครูผู้สอนและระยะเวลาการทำงาน อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของครูใหญ่และวัฒนธรรมของโรงเรียนมีความความสัมพันธ์ในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อปัจจัยทั้งหมดของวัฒนธรรมโรงเรียน ทั้งนี้ ในแง่ของปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน ภาวะความเป็นผู้นำของโรงเรียนได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการเป็นผู้นำทางวิชาการ

Nitce Isa Medina (2018) งานวิจัยนี้กล่าวถึงหนึ่งในความท้าทายที่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กกำลังเผชิญอยู่นั้นมีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 150 คนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษายังคงมีความกังวลเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทนี้โดยพิจารณาถึงข้อจำกัดและงานที่หลากหลาย บทความนี้จะกล่าวถึงการฝึกความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในรัฐเประ 3 แห่ง ได้แก่ Sekolah Kebangsaan (SK) Sekolah Jenis Kebangsaan Cina (SJKC) และ Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil (SJKT) การศึกษาเชิงปริมาณเบื้องต้น (Quantitative Study) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตรวจสอบความแตกต่างของการเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนในโรงเรียนที่กล่าวถึง จากการที่ผู้ศึกษาได้ใช้การศึกษาแบบตัดขวาง (หรือ cross-sectional survey) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ใหญ่จำนวน 92 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 9 แห่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้แบบประเมินการจัดการเรียนการสอนหลัก (Principal

Instructional Management Rating Scale - PIMRS) ผลการวิจัยพบว่าการฝึกความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีผลอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าระดับความเป็นผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารจะต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบในหมู่ผู้บริหาร SK แต่ผลการวิจัยยังคงแสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระดับความเป็นผู้นำเรียนการสอนของครูใหญ่ในทุกโรงเรียน ทั้งนี้ถึงแม้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการดำเนินงานในโรงเรียนต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนยังคงฝึกฝนการสร้างภาวะความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนให้ดีที่สุดอีกด้วย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 501 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน พบว่า ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) ตามสัดส่วน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนขนาดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เล็ก	15	222	96
กลาง	14	205	89
ใหญ่	1	14	6
ใหญ่พิเศษ	4	60	26
รวม	34	501	217

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2562

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นด้วยตนเองแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอก เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ

รวมทั้งสิ้น จำนวน 39 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านงานธุรการวิชาการ	จำนวน 13 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านงานส่งเสริมวิชาการ	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านงานวัดผลและประเมินผล	จำนวน 10 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 50 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มาก
3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ เช่น เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยต่าง ๆ

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ และสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.2.3 จัดทำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหา แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.4 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content analysis) ความถูกต้องเหมาะสมตามขอบเขตที่ใช้ และนำมาคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์ ตัวแปร กับข้อกระทงที่มุ่งวัด โดยพบว่าค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อปรับข้อกระทงคำถามบางข้อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูผู้สอนและผู้แทนครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และแบบสอบถามตอนที่ 3 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

2.2.6 นำเสนอผลการทดลองเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยที่มีสถานศึกษาในสังกัด ในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ทำหนังสือถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กับครูผู้สอน ผ่านทางกลุ่มเครือข่ายออนไลน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามกลับภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ และได้หยุดรับแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form เมื่อครบจำนวน 171 ฉบับ และในส่วนของสถานศึกษาที่อยู่ใกล้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 46 ฉบับ รวมเป็น 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองในรอบที่ 2 เพิ่มเติมจากรอบแรกที่ได้รับ

3.5 รวบรวมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ครบถ้วนเท่านั้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้ว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หาความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สำหรับเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป็น 5 ระดับ (พิสณุ ฟองศรี, 2551, น. 25) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากำหนดเป็น 5 ระดับ (พิสณุ ฟองศรี, 2551, น. 25) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนกับการบริหารวิชาการ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Peason's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พรรณี ลีกิจวัฒนะ, 2554, น. 149) ดังนี้

1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันแบบสมบูรณ์
0.80 - 0.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.60 - 0.79	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.40 - 0.59	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.20 - 0.39	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.01 - 0.19	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก
0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในการสอน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

ตอนที่3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรการทางวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมวิชาการ ด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนใช้ตารางประกอบการบรรยายซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัย ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในการสอน และขนาดสถานศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
- 21 – 30 ปี	51	23.50
- 31 – 40 ปี	120	55.30
- 41 – 50 ปี	36	16.60
- 51 ปีขึ้นไป	10	4.60
รวม	217	100.00
2. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	140	64.50
- ปริญญาโท	71	32.70
- ปริญญาเอก	6	2.80
- อื่น ๆ	0	0.00
รวม	217	100.00
3. ประสบการณ์การทำงานในการสอน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	35	16.10
- 6 – 10 ปี	106	48.80
- 11 – 15 ปี	61	28.10
- 15 ปีขึ้นไป	15	6.90
รวม	217	100.00
4. ขนาดสถานศึกษา		
-เล็ก	96	44.70
-กลาง	89	40.60
-ใหญ่	6	3.20
-ใหญ่พิเศษ	26	11.50
รวม	217	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็น ร้อยละ

64.5 มีประสบการณ์การในการสอนอยู่ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และครูผู้สอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา 2) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู 4) การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง 5) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และ 6) การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยผลการวิเคร์ภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.2 – 4.8

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวม

(n = 217)

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง	4.42	0.54	มาก
2. การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	4.38	0.55	มาก
3. การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู	4.37	0.57	มาก
4. การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน	4.37	0.58	มาก
5. การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา	4.36	0.57	มาก
6. การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู	4.36	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.37	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำ

ทางการเรียนการสอนได้สูงสุด คือ การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.55) ส่วนด้านที่ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.58)

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดัง ตารางที่ 4.3 - 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา

(n = 217)

การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.36	0.60	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	4.37	0.65	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษามากำหนดทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.35	0.66	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสรรหาและแต่งตั้งครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างเหมาะสม	4.38	0.67	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น	4.37	0.64	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	4.36	0.69	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(n = 217)

การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
7. ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเสรี	4.36	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการบริหารจัดการด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสรรหาและแต่งตั้งครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.38, S.D.= 0.67) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.64) และ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.65) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษามากำหนดทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.35, S.D.= 0.66)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน (n = 217)

การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศการสอนต่อครูอย่างทั่วถึง	4.40	0.64	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผลการนิเทศการสอนโดยการนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง	4.42	0.65	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n = 217)

การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินการเรียนการสอนของครูโดยยึดหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างเคร่งครัด	4.38	0.64	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการนิเทศการสอนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการเรียนการสอน	4.41	0.66	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศการสอนต่อครูอย่างกัลยาณมิตรพร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากครูอย่างเป็นธรรม	4.32	0.66	มาก
6. ผู้บริหารร่วมกับครูจัดทำแผนการนิเทศพร้อมกับชี้แจงให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึง	4.39	0.66	มาก
7. ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือเยี่ยมชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.36	0.65	มาก
8. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่างๆในการดำเนินการนิเทศการสอน	4.34	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.37	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผลการนิเทศการสอนโดยการนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ($\overline{X}$ = 4.42 , S.D.= 0.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการนิเทศการสอนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.41, S.D.= 0.66) และผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศการสอนต่อครูอย่างทั่วถึง ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.64) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศการสอนต่อครูอย่างกัลยาณมิตรพร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากครูอย่างเป็นธรรม ($\overline{X}$ = 4.32, S.D.= 0.66)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู

(n = 217)

การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารจัดเวลาให้คณะครูได้มีโอการพูดคุยปรึกษาหารือในช่วงพักกลางวันหรือนอกเวลาเรียนด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร	4.35	0.64	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองสม่ำเสมอและเป็นธรรม	4.37	0.63	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคณะครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์	4.35	0.64	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันระหว่างคณะครูอย่างเป็นธรรม	4.36	0.64	มาก
5. ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในด้านการจัดการเรียนการสอน	4.34	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.35	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองสม่ำเสมอและเป็นธรรม ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันระหว่างคณะครูอย่างเป็นธรรม ($\overline{X}$ = 4.36, S.D.= 0.64) และผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคณะครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในด้านการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง

(n = 217)

การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.47	0.58	มาก
2. ผู้บริหารกำหนดคณะครูผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.36	0.65	มาก
3. ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.62	มาก
4. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและคนในชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.38	0.65	มาก
5. ผู้บริหารกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.41	0.62	มาก
6. ผู้บริหารนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.43	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม	4.42	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.58) รองลงมาคือ ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.62) และผู้บริหารนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ ผู้บริหารกำหนดคณะครูผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู (n = 217)

การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของคณะครูอย่างเสรี	4.34	0.68	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆอยู่เสมอ	4.42	0.60	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.38	0.62	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร	4.37	0.63	มาก
5. ผู้บริหารจัดให้มีวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.36	0.63	มาก
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน	4.38	0.63	มาก
7. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.37	0.63	มาก
เฉลี่ยรวม	4.37	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่นๆอยู่เสมอ ($\overline{X}$ = 4.42, S.D.= 0.60) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่างๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.38, S.D.= 0.62) และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของคณะครูอย่างเสรี ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (n = 217)

การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.60	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	4.37	0.67	มาก
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ	4.43	0.61	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.64	มาก
5. ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเชิญผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.39	0.64	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครูติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเอกชนอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.38	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.43, S.D.= 0.61) รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.60) และผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหาร

สถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครูติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเอกชนอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.33, S.D. = 0.65)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ งานธุรการวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานกลุ่มประสบการณ์ และงานวัดผลและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ภาพรวมและรายด้าน ปรากฏตามรายละเอียดดังตารางที่ 4.9 – 4.14

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย จำแนกเป็นรายด้าน

(n = 217)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. งานธุรการวิชาการ	4.44	0.51	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.39	0.51	มาก
3. งานส่งเสริมวิชาการ	4.45	0.52	มาก
4. งานกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.45	0.54	มาก
5. งานวัดผลและประเมินผล	4.44	0.52	มาก
เฉลี่ยรวม	4.43	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านที่อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านงานส่งเสริมวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.54) ด้านงานธุรการวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.44, S.D.= 0.51) ส่วนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.51)

เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย เป็นรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.10 - 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานธุรการวิชาการ (n = 217)

งานธุรการวิชาการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษา	4.46	0.55	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	4.46	0.58	มาก
3. สถานศึกษามีโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษา	4.47	0.60	มาก
4. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน	4.44	0.60	มาก
5. สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ	4.49	0.59	มาก
6. สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแผนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.62	มาก
7. สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.46	0.60	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวุฒิทางการศึกษา ความถนัด และความสามารถของครู	4.40	0.65	มาก
9. สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนการเข้ารับการอบรมและสัมมนาของครู รวบรวมรายงานผลการเข้ารับการอบรม	4.46	0.59	มาก
10. สถานศึกษามีการจัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.42	0.63	มาก
11. สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน	4.44	0.60	มาก
12. สถานศึกษาจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น	4.48	0.59	มาก
13. สถานศึกษาจัดให้มีห้องที่สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล เรือนเพาะชำ เป็นต้น	4.42	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.44	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานธุรการวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.59) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.59) และสถานศึกษามีโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษา ($\overline{X}$= 4.47, S.D.= 0.60) ส่วนข้อที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวุฒิทางการศึกษา ความถนัด และความสามารถของครู ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.65)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(n = 217)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น	4.38	0.64	มาก
2. สถานศึกษาใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น	4.44	0.63	มาก
3. สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น	4.43	0.62	มาก
4. สถานศึกษาจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.44	0.61	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	4.38	0.64	มาก
6. สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้	4.45	0.60	มาก
7. สถานศึกษาปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นได้ตามสภาพเหตุการณ์	4.40	0.62	มาก
8. สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อเสร็จสิ้นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	4.46	0.60	มาก
9. สถานศึกษามีการวางแผนการจัดหาสื่อเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.43	0.64	มาก
10. สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอน	4.43	0.63	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(n = 217)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
11. ครูมีการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ	4.42	0.65	มาก
12. ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	4.39	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.39, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อเสร็จสิ้นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา ($\overline{X}$ = 4.46, S.D.= 0.60) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.60) และสถานศึกษาจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.44, S.D.= 0.61) ส่วนข้อที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.06, S.D.= 0.68)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานส่งเสริมวิชาการ (n = 217)

	งานส่งเสริมวิชาการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1.	สถานศึกษามีการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน	4.48	0.54	มาก
2.	ครูมีการกระตุ้นและเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้	4.39	0.65	มาก
3.	สถานศึกษามีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างเป็นระบบ	4.49	0.62	มาก
4.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประกวดความสามารถของผู้เรียน การแข่งขันทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น	4.40	0.63	มาก
5.	ครูมีการประสานกับผู้ปกครองโดยรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้สูงขึ้น	4.43	0.61	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

(n = 217)

งานส่งเสริมวิชาการ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
6. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ห้องสมุด	4.47	0.61	มาก
7. สถานศึกษาจัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทันสมัยให้บริการแก่ผู้เรียน	4.45	0.61	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศภายใน	4.48	0.62	มาก
9. สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนและปฏิทินที่กำหนดไว้	4.46	0.61	มาก
10. สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษา	4.43	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.45	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานส่งเสริมวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.49, S.D.= 0.62) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.54) และสถานศึกษามีการจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศภายใน ($\overline{X}$ = 4.48, S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประกวดความสามารถของผู้เรียน การแข่งขันทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.63)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานกลุ่มประสบการณ์

(n = 217)

งานกลุ่มสาระการเรียนรู้	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.46	0.59	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.47	0.60	มาก
3. สถานศึกษามีการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนงานประจำปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.44	0.61	มาก
4. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.46	0.60	มาก
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานประจำปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้บริหารทราบ	4.40	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.45	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานกลุ่มประสบการณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.60) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.46, S.D.= 0.59) และสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.46, S.D.= 0.60) ส่วนข้อที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานประจำปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้บริหารทราบ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D.= 0.64)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานวัดผลและประเมินผล

งานวัดผลและประเมินผล	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการจัดเตรียมเอกสารการประเมินผลการเรียน เช่น สมุดประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น	4.44	0.64	มาก
2. สถานศึกษามีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมิน	4.43	0.63	มาก
3. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	4.47	0.58	มาก
4. สถานศึกษามีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินอย่างครบถ้วน	4.42	0.63	มาก
5. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนและผลการสอนของครู	4.47	0.61	มาก
6. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลหลังเรียน เพื่อประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประเมินการผ่านจุดประสงค์และประเมินผลการสอนของครู	4.44	0.61	มาก
7. สถานศึกษามีการประเมินผลปลายภาคเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถและเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน	4.47	0.62	มาก
8. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินของผู้เรียนไปวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.46	0.57	มาก
9. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อสอบปลายภาคเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบอย่างสม่ำเสมอ	4.46	0.62	มาก
10. สถานศึกษามีการคัดเลือกและรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพดีเก็บไว้	4.41	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม	4.44	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ด้านงานวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.58) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนและผลการสอนของครู ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.60) และสถานศึกษามีการประเมินผลปลายภาคเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถและเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ สถานศึกษามีการคัดเลือกและรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพดีเก็บไว้ ($\overline{X}$ = 4.41, S.D.= 0.61)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) แล้วนำค่า (r) ที่หาได้ไปทดสอบนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ปรากฏดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

(n = 217)

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา					
	1.งานด้านธุรการวิชาการ	2.งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ	3.งานด้านการส่งเสริมวิชาการ	4.งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้	5.งานด้านการวัดผลและประเมินผล	รวม
1. การกำหนดเป้าประสงค์	.722**	.651**	.565**	.546**	.563**	.657**
2. การประเมินและกำกับติดตาม	.728**	.668**	.585**	.544**	.541**	.661**
3. การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก	.728**	.700**	.599**	.542**	.545**	.671**
4. การปรับหลักสูตร	.804**	.765**	.740**	.682**	.665**	.796**
5. การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพ	.822**	.780**	.747**	.674**	.665**	.796**
6. การส่งเสริมการสื่อสารภายนอก	.817**	.788**	.760**	.704**	.682**	.810**
รวม	.847**	.798**	.732**	.678**	.670**	.803**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่า ในภาพรวมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก (r = .803) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงมาก ได้แก่ งานด้านธุรการทางวิชาการ (r =.847) และงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (r = .798) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ งานด้านการ

ส่งเสริมวิชาการ (r =.732) งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ (r = .678) และงานด้านการวัดผลและประเมินผล (r =.670) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงมาก ได้แก่ การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (r =.810) การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู (r =.796) และการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง (r =.789) ส่วนด้านที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับสูง ได้แก่ การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู (r = .671) การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน (r = .661) และการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา (r = .657)

บทที่ 5
สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 501 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 217 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา แล้วใช้การสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling)

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ สอบถามภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.93 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเท่ากับ 0.96

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด จำนวน 34 แห่ง โดยให้ส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ในส่วนของสถานศึกษาที่อยู่ใกล้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.4.1 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด คือ การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง รองลงมา คือ การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู

1.4.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้ออยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสูงสุด คือ งานส่งเสริมวิชาการ รองลงมา คือด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านงานธุรการวิชาการ ส่วนด้านที่การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่าอยู่ในระดับสูงมาก (r = .803) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงมาก คือ งานด้านธุรการทางวิชาการ และงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ ส่วนความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ งานด้านการส่งเสริมวิชาการ งานด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ และงานด้านการวัดผลและประเมินผล และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงมาก ได้แก่ การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู และการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ส่วนความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน และการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู ด้านการประเมินและ

กำกับติดตามการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

2.1.1 ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง งานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนให้ความสำคัญอย่างมากต่อการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและกรอบในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ คือ ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงในเรื่องผู้บริหารควรกำหนดคณะครูผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ (2559) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2.1.2 ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชนหรือพันธมิตรของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ จะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่ ๆ และทันสมัย (รัตนา ดวงแก้ว, 2561, น.30) ซึ่งภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมและสนับสนุนให้

จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในเรื่องการสนับสนุนให้คณะครูติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเอกชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดาพร วรรณจันทร์ (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู ความสามารถในการสอนของครูเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะหากครูมีการสอนที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพและให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยอาจจัดให้มีการฝึกอบรมคณะครู รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ถึงเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ตามแผนงานพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและสนับสนุนให้ครูนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่นๆ อยู่เสมอ และผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในเรื่อง ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของคณะครูอย่างเสรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนด้านการพัฒนาครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน

2.1.4 ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาการสอน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน นอกจากให้ความสำคัญกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การสังเกตชั้นเรียน และการพัฒนาวิชาชีพครูแล้ว การกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียนก็เป็นสิ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างจริงจัง (รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น.13) เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่

จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในที่สุด จากงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผลการนิเทศการสอนโดยการนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการนิเทศการสอนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนในเรื่องผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศการสอนต่อครูอย่างกัลยาณมิตรพร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากครูอย่างเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชนก ชัยศรี (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำกับติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จอย่างต่อเนื่องในระดับสูงมาก ($r = .921$)

2.1.5 การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา การกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการความร่วมมือและการสะท้อนผลต่อความประสงค์ในการพัฒนาสถานศึกษาของทุกคนในองค์การอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Weber (2002) ที่กล่าวว่า เป้าประสงค์ของสถานศึกษาควรจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจ และความคาดหวังของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นพันธกิจร่วมและแนวทางในการพัฒนาของสถานศึกษาต่อไป ซึ่งจากงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสรรหาและแต่งตั้งครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างเหมาะสม และผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลงานวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนาในเรื่องผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษามากำหนดทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรพต รู้เจนทร์ (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้าน

การกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะครู ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าเป็นเป้าประสงค์หลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.6 ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาสภาพการทำงานและก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของคณะครู โดยผู้บริหารจำเป็นต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานของคณะครู เพื่อให้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (จุฑาทิพย์ ชัยบันฑิต, 2560) ซึ่งภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ได้ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองสม่ำเสมอและเป็นธรรม และผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันระหว่างคณะครูอย่างเป็นธรรม แต่อย่างไรก็ตาม ผลงานวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครูในเรื่องผู้บริหารควรกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยที่กล่าวมาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตตา สอนเสนา (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านเงินเดือน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

2.2 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านงานส่งเสริมวิชาการ ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านงานธุรการวิชาการ ด้านงานวัดผลและประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้าน มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

2.2.1 ด้านงานส่งเสริมวิชาการ ในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ที่โลกมีการแข่งขันและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาในทุกระดับต้องเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น สำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ครูทุกคนต้องทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น กิจกรรมที่ส่งเสริมงาน

วิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง อีกทั้งครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์การร่วมมือกันในการส่งเสริมงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พิสมัย ชุมภู, 2557) จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานส่งเสริมวิชาการ ที่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษามีการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานส่งเสริมวิชาการที่ควรได้รับการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประกวดความสามารถของผู้เรียน การแข่งขันทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุทิตา ชมชื่น (2561) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (r = .772)

2.2.2 ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8กลุ่มสาระ ซึ่งสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนที่คาดหวัง โดยที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มนั้น เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ตามระบบของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยต้องกำหนดโครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประเมินผลการปฏิบัติและสรุปงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและย่อมส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสถานศึกษามีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ควรได้รับการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานประจำปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้บริหารทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเก้า เฉียวคุณ (2558) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย ด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากตามลำดับ

2.2.3 ด้านงานธุรการวิชาการ งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)โดยงานธุรการวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทุกชนิดของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนและมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานธุรการวิชาการ ที่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ และสถานศึกษาจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานธุรการวิชาการที่ควรได้รับการพัฒนา คือ สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวุฒิทางการศึกษา ความถนัด และความสามารถของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย รัตนกร พรมวังขวา (2558) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2.4 ด้านงานวัดผลและประเมินผล งานวิชาการเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาและเพื่อให้งานหลักดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างสำคัญในเรื่องวิชาการ และงานวัดและประเมินผลถือเป็นหนึ่งในงานวิชาการที่สำคัญงานหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่ในการวัดและประเมินความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเยาวชน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป (รวินดา พูลสว่าง, 2557) จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานวัดผลและประเมินผลที่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และสถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนและผลการสอนของครู แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านงานวัดและประเมินผลที่ควรได้รับการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรมีการคัดเลือกและรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพดีเก็บไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเก้า เฉียวคุณ (2558) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งมั่นที่ปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ตรงตามเป้าประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ มีการจัดประชุมเพื่อหาทางปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนร่วมกับคณะครูสร้างกฎระเบียบของสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนงานวิชาการ (ถวิล มาตรเลี่ยม, 2544) อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัยปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อเสร็จสิ้นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา และสถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรได้รับการพัฒนา คือ ครูควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($r = .835$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และระดับการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลการเรียน รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า หาก

ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่สูงมากจะมีแนวโน้มทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสูงมากตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนกับการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่ามีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารอาจยังขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ผลของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยครูจะต้องนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนเรียนการสอนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่เข้มแข็งในการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูพัฒนางานด้านการวัดผลประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน มีให้เห็นได้จากงานวิจัยของคาวี เจริญจิตต์ (2557) พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาในระดับสูงมาก

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมสนับสนุนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาต่อไป เพราะการพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษาต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการอันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะต้องอาศัยการวัดผลและประเมินผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545, อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตร์, 2562, น. 7) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนที่แสดงบทบาทในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา นับตั้งแต่การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล การจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลโดยวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน รวมถึงการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ และการทำคลังข้อสอบ เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ เพื่อกระตุ้นให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าประสงค์ของหลักสูตร และส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก นั่นแสดงว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมีแนวโน้มให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสูงตามไปด้วย เพราะการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยการจัดทำหลักสูตรและเอกสารการเรียนการสอน การจัดทำกำหนดการสอนและแผนการสอน การปฏิบัติการสอน การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติการสอนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน รวมถึงการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการช่วยพัฒนาทั้งครูและผู้เรียนให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการอภิปรายผลดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า “ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาน่าจะเป็นเงื่อนไขความสำเร็จประการหนึ่ง ในการช่วยให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

1) ควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนโดยการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลของการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนเรียนการสอนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากงานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอนกับการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

2) ควรอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้องให้แก่ครู เพื่อส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียน เนื่องจากงานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับสูง ดังนั้น ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูรู้แนวทางในการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้องมากขึ้น ก็อาจมีแนวโน้มช่วยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาควรเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยการเปิดสถานศึกษาสู่ชุมชนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินการทำกิจกรรมของสถานศึกษา ตลอดจนชุมชนสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในทางกลับกันจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในด้านวิชาการยิ่งขึ้น

2) ควรส่งเสริมสนับสนุนครูในด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอก โดยสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์กับต้นสังกัด ชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่และทันสมัย

3.1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำผลการวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียนมาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในลักษณะอื่น ๆของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจ เป็นต้น กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารศึกษา

3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

3.2.4 การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเรียนการสอนที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

3.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของ Google Form ควรพึงระวังในเรื่องของการซ้ำซ้อนของข้อมูลที่ได้และการกระจายของข้อมูลที่อาจมีน้อย เนื่องจากมีข้อคำถามมากเกินไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2562 - 2569.* สืบค้นจาก http://www.dla.go.th/visit/stategics.pdf.

_____. (2561). *สถิติข้อมูลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. ประจำปีการศึกษา 2561. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

_____. (2562). *การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

กระทรวงมหาดไทย. (2556). *แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดง.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/_Lnf_Sci/Vrraluk_T.pdf.

_____. (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา พ.ศ.2550. ใน *ราชกิจจานุเบกษา* (เล่ม 124, อักษร ก, น.29-36).

_____. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. สืบค้นจาก http://www.kuchinarai.ac.th/document/57/Job02.pdf.

กุญชลี จงเจริญ. (2561). ภาวะผู้นำ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. หน่วยที่ 4 (พิมพ์ครั้งที่ 7, น. 1-84). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เกตุสุดา กิ้งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

เกษร ศรีพิทักษ์เที่ยงแท้. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

แก่นนคร พูนกลาง. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ขนิษฐา โพธิสินธุ์. (2558). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงวิชาการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* (ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

คาวี เจริญจิตต์. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

จงกล ภู่เทียน. (2560). *การดำเนินงานตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

จุมพร พัฒนะมาศ. (2558). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2562). แนวคิดการบริหารงานวิชาการและทรัพยากรการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารวิชาการและทรัพยากรการศึกษา.* หน่วยที่ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 1-51). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชำนาญ บุญวงศ์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.

ณัฐชนก ชัยศรี. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

ณิชาภัทร ฟักคง. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นาทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

ตัทธิตา ติ่งต่ำ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผล ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 8(2), 47.

ถวิล มาตรเลี่ยม. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

ทัสนี วงศ์ยืน. (2555). *การจัดและการบริหารองค์การทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธัญญลักษณ์ ผาภูมิ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นาทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

น้ำฝน รักษากลาง. (2553). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

นงลักษณ์ จรียานุวัฒน์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

นพเก้า เฉียวคุณ. (2558). การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 11(1), 136-145.

บรรพต รู้เจนทร์. (2557). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ประยงค์ เนาวบุตร. (2556). *การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้นำทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). *ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สื่อเสริมกรุงเทพ.

พรรณี ลีกิจวัฒนะ. (2554). *การวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พรศรี ฉิมแก้ว. (2552). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

พนิดา อัครพูลพัฒน์. (2558). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

พิทรัตน์ บรรจงงาม. (2557). *ภาวะผู้นาทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหวสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

พีรพัฒน์ บุญหล้า. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจกับการปฏิบัติงานของครูเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

พิสณุ ฟองศรี. (2551). *การวิจัยชั้นเรียนหลักการและเทคนคปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.

พิสมัย ชุมภู. (2557). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการและแนวทางการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.

ภิญโญ จูสี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการดาเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.

มุทิตา ชมชื่น. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.

เมตตา สอนเสนา. (2557). *ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

รัชดาพร วรรณจันทร์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

รัชสุดา บุตรดีศักดิ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

รัตนกร พรมวังขวา. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.* (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.

รัตนา ดวงแก้ว. (2562). นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ.* หน่วยที่ 13, น. 1-57. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วีระศักดิ์ เครือเทพ, จรัส สุวรรณมาลา, ตระกูล มีชัย. (2557). *โครงการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย.* สืบค้นจาก http://www.odloc.go.th/web/wpcontent/uploads/2014/12/242.pdf.

วรินดา พูลสว่าง. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี.* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วศิน โกมุท. (2562). *การจัดการศึกษาท้องถิ่น.* สืบค้นจาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title.

วิมล เดชะ. (2559). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

ศุภลักษณ์ รักภักดี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สกล คามบุศย์, เฉลย ภูมิพันธ์, ธันยาภรณ์ พาพลงาม. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(1), 255-256.

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่.* กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1. (2562). *ขนาดโรงเรียนระดับพื้นฐาน*. สืบค้นจาก https://www.sukhothai1.go.th/index.php.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย. (2562). *สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย*. สืบค้นจาก http://sukhothailocal.go.th/content_local/network_school.

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2549). *แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

_____. (2546). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พัลลิเกชัน.

สุทธิพร มิตศิลปิน. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สุวรรณรักษ์ ใหม่ต๊ะ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอปง จังหวัดพะเยา*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

อรอุมา จันทร์ศรีระมี. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

อิลฮาม อาเก็ม. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์*, 3(1), 26.

_____. (2560 ก). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์*, 3(1), 26.

อำนาจ นาคแก้ว. (2562). *ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ*. สืบค้นจาก https://nakkaew.wordpress.com/.

Boles, W. and Davenport, A. (1975). *Introduction to Educational Leadership.* New York: Harper and Row.

Chell, J. (2001). Introducing Principals to the Role of Instructional Leadership. *SSTA Research Centre Report*, 27(3), 1-10.

Faber, C. F. & Shearron, G. F. (1970). *Elementary school administration: Theory and practice.* New York: Holt, Rinehart and Winston.

Fred, C. and Omstein C. (1996). *Education Administration Concepts and Practices*. U.S.A.: Wadsworth.

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86(2), 223.

Heck, W. C. (1995). Vision and problem finding in principals weak: Values and cognition in administration. *Peabody Journal of Education, 63(1), 249-294.*

Kaiser, S.M. (2000). *Mapping the learning organization: Exploring a model of learning organization.* Los Angeles: Louisiana State University.

Nitce Isa Medina. (2018). Principals' Instructional Leadership in Small School-A Preliminary Study. *International Journal of Academic Research in business and social sciences, 8(8), 674-685.*

Semiha Sahin. (2011). The Relationship between Instructional Leadership Style and School Culture. *Educational Sciences: Theory & Practice, 11(4), 1920-1927.*

Weber, L. (2002). *Can instructional leaders be facilitative leader.* Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจเครื่องมือวิจัย

1.	ชื่อ	นางจันจิรา เมฆไตรรัตน์
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลบ้านโตนด (คีรีมาศวิทยา) ต.โตนด อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย 64160
	วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
	ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดเทศบาลตำบลบ้านโตนด อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย
2.	ชื่อ	ดร.เกียรติศักดิ์ วจีศิริ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสวรรค์อนันต์วิทยา 2 ม.4 ต.คลองยาง อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย 64110
	วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
	ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38
3.	ชื่อ	นายวุฒิพงศ์ ภูมิประพัทธ์
	สถานที่ทำงาน	กองการศึกษา สำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งหลวง ต.ทุ่งหลวง อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย 64160
	วุฒิการศึกษา	ค.ม. (คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สาขาการบริหารการศึกษา
	ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา (นักบริหารการศึกษาท้องถิ่น)อำนวยการท้องถิ่น ระดับกลาง

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

.....

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. อายุ

☐ 21 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ประสบการณ์การทำงานในการสอน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 6 – 10 ปี

☐ 11 – 15 ปี

☐ 15 ปีขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

☐ เล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน

☐ กลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน

☐ ใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน

☐ ใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับมาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษามากำหนดทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสรรหาและแต่งตั้งครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างเหมาะสม					
5	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเสรี					
ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน						
8	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศการสอนต่อครูอย่างทั่วถึง					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผลการนิเทศการสอนโดยการนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินการเรียนการสอนของครูโดยยึดหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างเคร่งครัด					
11	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการนิเทศการรสอนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการเรียนการสอน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศการสอนต่อครูอย่างกัลยาณมิตรพร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากครูอย่างเป็นธรรม					
13	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดทำแผนการนิเทศพร้อมกับชี้แจงให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึง					
14	ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือเยี่ยมชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
15	ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินการนิเทศการสอน					
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู						
16	ผู้บริหารจัดเวลาให้คณะครูได้มีโอการพูดคุยปรึกษาหารือในช่วงพักกลางวันหรือนอกเวลาเรียนด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
17	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองสม่ำเสมอและเป็นธรรม					
18	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคณะครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์					
19	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันระหว่างคณะครูอย่างเป็นธรรม					
20	ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในด้านการจัดการเรียนการสอน					
ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง						
21	ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
22	ผู้บริหารกำหนดคณะครูผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
23	ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
24	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและคนในชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
26	ผู้บริหารนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู						
27	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของคณะครูอย่างเสรี					
28	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆอยู่เสมอ					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
29	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
30	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร					
31	ผู้บริหารจัดให้มีวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ					
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน					
33	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้						
34	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
35	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ					
36	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ					
37	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
38	ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเชิญผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
39	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครูติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเอกชนอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านงานธุรการวิชาการ						
40	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษา					
41	สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี					
42	สถานศึกษามีโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษา					
43	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน					
44	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ					
45	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแผนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
46	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนปฏิบัติงานประจำปี					
47	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวุฒิทางการศึกษา ความถนัด และความสามารถของครู					
48	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนการเข้ารับการอบรมและสัมมนาของครู รวบรวมรายงานผลการเข้ารับการอบรม					
49	สถานศึกษามีการจัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
50	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน					
51	สถานศึกษาจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น					
52	สถานศึกษาจัดให้มีห้องที่สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล เรือนเพาะชำ เป็นต้น					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
53	สถานศึกษาสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น					
54	สถานศึกษาใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น					
55	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น					
56	สถานศึกษาจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร					
57	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา					
58	สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้					
59	สถานศึกษาปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นได้ตามสภาพเหตุการณ์					
60	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อเสร็จสิ้นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา					
61	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดหาสื่อเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน					
62	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอน					
63	ครูมีการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ					
64	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านงานส่งเสริมวิชาการ						
65	สถานศึกษามีการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน					
66	ครูมีการกระตุ้นและเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้					
67	สถานศึกษามีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างเป็นระบบ					
68	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประกวดความสามารถของผู้เรียน การแข่งขันทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น					
69	ครูมีการประสานกับผู้ปกครองโดยรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้สูงขึ้น					
70	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ห้องสมุด					
71	สถานศึกษาจัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทันสมัยให้บริการแก่ผู้เรียน					
72	สถานศึกษามีการจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศภายใน					
73	สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนและปฏิทินที่กำหนดไว้					
74	สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษา					
ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้						
75	สถานศึกษามีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้					
76	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมของแต่ละสาระการเรียนรู้					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
77	สถานศึกษามีการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนงานประจำปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้					
78	สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
79	สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานประจำปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้บริหารทราบ					
ด้านงานวัดผลและประเมินผล						
80	สถานศึกษามีการจัดเตรียมเอกสารการประเมินผลการเรียน เช่น สมุดประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น					
81	สถานศึกษามีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมิน					
82	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน					
83	สถานศึกษามีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินอย่างครบถ้วน					
84	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนและผลการสอนของครู					
85	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลหลังเรียน เพื่อประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประเมินการผ่านจุดประสงค์และประเมินผลการสอนของครู					
86	สถานศึกษามีการประเมินผลปลายภาคเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถและเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน					
87	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินของผู้เรียนไปวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
89	สถานศึกษามีการคัดเลือกและรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพดีเก็บไว้					

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

หนังสือประสานงาน

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/ ๖๘๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวุฒิพงศ์ ภูมิประพัทธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพิมพ์ขนก ธาดาสิริพัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๕๖๖๓๒๔๐๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/ ๖๙๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจันจิรา เมฆไตรรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๔๖๖๓๒๔๐๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (ป)/ ๖๘๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เกียรติศักดิ์ วจีศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๔๖๖๓๒๕๐๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๓๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก

ด้วยนางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน ทั้งนี้ จะมิให้เป็นการรบกวนเวลาสอนตามปกติของครูผู้สอน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๔-๖๖๓-๒๔๐๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (ป)/๔๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน **นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย นายกเทศมนตรีเมืองทั้งสามแห่ง นายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง จังหวัดสุโขทัย ที่มีสถานศึกษาในสังกัด**

ด้วยนางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๔๖๖๓๒๔๐๔

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม

ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (ค่า IOC)
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน

ข้อ	ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสถานศึกษามากำหนดทิศทางในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสรรหาและแต่งตั้งครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเสรี	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
ด้านการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน						

8	ผู้บริหารสถานศึกษาชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศการสอนต่อครูอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับผลการนิเทศการสอนโดยการนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินการเรียนการสอนของครูโดยยึดหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างเคร่งครัด	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการนิเทศการสอนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการนิเทศการสอนต่อครูอย่างกัลยาณมิตรพร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากครูอย่างเป็นธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดทำแผนการนิเทศพร้อมกับชี้แจงให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือเยี่ยมชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่างๆในการดำเนินการนิเทศการสอน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู						
16	ผู้บริหารจัดเวลาให้คณะครูได้มีโอการพูดคุยปรึกษาหารือในช่วงพักกลางวันหรือนอกเวลาเรียนด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
17	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองสม่ำเสมอและเป็นธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

18	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างคณะครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันระหว่างคณะครูอย่างเป็นธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือกันในด้านการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง						
21	ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารกำหนดคณะครูผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและคนในชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
25	ผู้บริหารกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู						
27	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของคณะครูอย่างเสรี	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

28	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น ๆอยู่เสมอ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
29	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยบรรยากาศกันเองและเป็นมิตร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	ผู้บริหารจัดให้มีวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้						
34	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หน่วยงานต้นสังกัดขอความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเชิญผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครูติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเอกชนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

ด้านงานธุรการวิชาการ						
1	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีและแผนพัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีโครงการที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและแผนพัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแผนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	-1	+1	0.67	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนปฏิบัติงานประจำปี	+1	-1	+1	0.67	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวุฒิทางการศึกษา ความถนัด และความสามารถของครู	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนการเข้ารับการอบรมและสัมมนาของครู รวบรวมรายงานผลการเข้ารับการอบรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการจัดทำสถิติผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	สถานศึกษาจัดให้มีมุมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียน เช่น มุมอ่านหนังสือ มุมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	สถานศึกษาจัดให้มีห้องที่สนับสนุนการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาล เรือนเพาะชำ เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						

14	สถานศึกษาสร้างหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษาใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษาจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	สถานศึกษาปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นได้ตามสภาพเหตุการณ์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการประเมินผลและสรุปรายงานเมื่อเสร็จสิ้นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการวางแผนการจัดหาสื่อเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีการจัดทำทะเบียนสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ครูมีการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านงานส่งเสริมวิชาการ						
26	สถานศึกษามีการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	ครูมีการกระตุ้นและเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

29	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประกวดความสามารถของผู้เรียน การแข่งขันทางวิชาการ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	ครูมีการประสานกับผู้ปกครองโดยรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับความสามารถพิเศษของผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ห้องสมุด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	สถานศึกษาจัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ อย่างเพียงพอและทันสมัยให้บริการแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการจัดทำแผนและปฏิทินการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนและปฏิทินที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
งานกลุ่มสาระการเรียนรู้						
36	สถานศึกษามีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมของแต่ละสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษามีการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนงานประจำปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

40	สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสรุปรายงานประจำปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้บริหารทราบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านงานวัดผลและประเมินผล						
41	สถานศึกษามีการจัดเตรียมเอกสารการประเมินผลการเรียน เช่น สมุดประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
43	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
44	สถานศึกษามีการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินอย่างครบถ้วน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
45	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนและผลการสอนของครู	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
46	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลหลังเรียนเพื่อประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนประเมินการผ่านจุดประสงค์และประเมินผลการสอนของครู	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
47	สถานศึกษามีการประเมินผลปลายภาคเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถและเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
48	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินของผู้เรียนไปวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
49	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อสอบปลายภาคเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

50	สถานศึกษามีการคัดเลือกและรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพดีเก็บไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ค่าสถิติต่างๆ ที่ได้จากการวิจัย

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.929	39

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	164.37	168.171	.594	.926
A2	164.33	169.126	.573	.926
A3	164.67	174.299	.145	.931
A4	164.47	168.395	.423	.928
A5	164.17	171.592	.452	.928
A6	164.57	166.047	.647	.925
A7	164.67	165.471	.667	.925
B1	164.07	169.306	.485	.927
B2	164.30	172.148	.282	.929
B3	163.97	167.482	.552	.926
B4	164.17	164.282	.651	.925
B5	164.53	160.947	.687	.925
B6	164.47	164.326	.491	.928
B7	164.07	172.478	.322	.929
B8	164.03	171.206	.464	.927
C1	164.07	166.892	.637	.926
C2	164.10	169.128	.554	.927
C3	164.07	166.340	.571	.926

C4	164.00	165.931	.640	.926
C5	163.90	166.093	.644	.926
D1	164.03	167.206	.683	.925
D2	163.90	170.576	.533	.927
D3	163.83	170.351	.581	.927
D4	164.23	169.082	.529	.927
D5	164.27	164.685	.547	.927
D6	164.20	173.131	.292	.929
E1	164.13	167.568	.602	.926
E2	163.90	169.403	.547	.927
E3	164.30	169.941	.498	.927
E4	164.23	169.151	.525	.927
E5	164.20	166.648	.618	.926
E6	164.60	174.800	.129	.931
E7	164.60	175.283	.102	.931
F1	164.40	169.697	.461	.927
F2	164.53	169.223	.380	.928
F3	163.97	171.895	.326	.929
F4	164.07	171.375	.356	.928
F5	164.00	171.517	.348	.928
F6	163.90	168.231	.631	.926

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.956	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
G1	210.30	340.907	.469	.956
G2	210.17	337.730	.572	.955
G3	210.60	347.766	.235	.957
G4	209.67	345.126	.541	.955
G5	209.93	339.720	.618	.955
G6	209.87	342.120	.687	.954
G7	209.43	348.392	.512	.955
G8	209.67	347.816	.469	.955
G9	209.90	350.576	.319	.956
G10	209.93	346.202	.487	.955
G11	210.37	339.068	.493	.956
G12	209.73	344.547	.490	.955
G13	209.80	345.752	.425	.956
H1	209.97	344.654	.525	.955
H2	209.77	345.220	.471	.955
H3	210.03	346.654	.479	.955
H4	210.10	343.748	.557	.955
H5	209.83	342.075	.671	.954
H6	209.83	342.902	.634	.955
H7	210.27	340.478	.603	.955
H8	210.33	336.437	.687	.954
H9	209.53	351.430	.332	.956
H10	209.43	349.771	.435	.955
H11	209.37	352.033	.328	.956
H12	209.47	349.637	.435	.955
I1	209.50	345.638	.514	.955
I2	209.53	345.223	.586	.955
I3	209.53	345.844	.556	.955
I4	209.60	345.972	.550	.955
I5	209.63	342.792	.639	.954
I6	209.53	345.085	.593	.955
I7	209.60	344.317	.630	.955
I8	209.57	346.254	.536	.955
I9	209.73	340.754	.637	.954
I10	210.03	340.033	.616	.955

J1	210.03	337.757	.747	.954
J2	209.57	343.151	.685	.954
J3	209.70	340.286	.700	.954
J4	209.70	337.597	.753	.954
J5	209.57	344.323	.628	.955
K1	210.00	336.138	.605	.955
K2	209.80	344.097	.568	.955
K3	209.57	343.426	.671	.954
K4	209.80	340.648	.661	.954
K5	209.70	345.390	.595	.955
K6	209.63	343.757	.547	.955
K7	209.63	348.516	.356	.956
K8	209.70	347.321	.449	.955
K9	209.67	345.264	.535	.955
K10	209.63	346.102	.547	.955

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	89

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	378.43	906.944	.547	.968
A2	378.40	908.524	.541	.968
A3	378.73	917.237	.204	.968
A4	378.53	909.568	.351	.968
A5	378.23	913.702	.434	.968
A6	378.63	902.792	.586	.968
A7	378.73	901.306	.612	.968
B1	378.13	906.051	.538	.968
B2	378.37	917.344	.219	.968
B3	378.03	905.826	.502	.968
B4	378.23	903.289	.499	.968
B5	378.60	894.179	.584	.968
B6	378.53	902.464	.397	.968
B7	378.13	917.568	.257	.968
B8	378.10	912.576	.455	.968
C1	378.13	907.913	.488	.968
C2	378.17	910.006	.480	.968
C3	378.13	910.740	.352	.968
C4	378.07	908.616	.431	.968
C5	377.97	906.723	.487	.968
D1	378.10	906.024	.593	.968
D2	377.97	910.999	.526	.968
D3	377.90	912.921	.485	.968
D4	378.30	910.493	.444	.968
D5	378.33	898.782	.524	.968
D6	378.27	915.857	.322	.968
E1	378.20	901.752	.661	.968
E2	377.97	908.861	.526	.968
E3	378.37	909.137	.506	.968
E4	378.30	906.976	.542	.968
E5	378.27	902.685	.596	.968
E6	378.67	915.126	.268	.968
E7	378.67	912.230	.337	.968
F1	378.47	906.326	.530	.968
F2	378.60	901.766	.516	.968

F3	378.03	908.723	.469	.968
F4	378.13	907.982	.486	.968
F5	378.07	910.064	.431	.968
F6	377.97	905.551	.626	.968
G1	378.83	900.282	.457	.968
G2	378.70	896.769	.528	.968
G3	379.13	915.430	.163	.969
G4	378.20	905.752	.552	.968
G5	378.47	901.913	.521	.968
G6	378.40	901.628	.677	.968
G7	377.97	910.999	.526	.968
G8	378.20	912.510	.411	.968
G9	378.43	916.875	.267	.968
G10	378.47	910.120	.429	.968
G11	378.90	900.783	.422	.968
G12	378.27	903.513	.533	.968
G13	378.33	909.678	.371	.968
H1	378.50	904.534	.548	.968
H2	378.30	907.597	.442	.968
H3	378.57	906.392	.541	.968
H4	378.63	902.033	.605	.968
H5	378.37	904.999	.568	.968
H6	378.37	903.482	.609	.968
H7	378.80	902.993	.508	.968
H8	378.87	896.120	.605	.968
H9	378.07	917.168	.305	.968
H10	377.97	911.068	.524	.968
H11	377.90	916.507	.357	.968
H12	378.00	913.034	.449	.968
I1	378.03	906.792	.520	.968
I2	378.07	905.651	.606	.968
I3	378.07	908.202	.531	.968
I4	378.13	909.085	.505	.968
I5	378.17	903.937	.597	.968
I6	378.07	906.202	.589	.968
I7	378.13	903.499	.669	.968
I8	378.10	909.334	.496	.968
I9	378.27	896.616	.697	.967

I10	378.57	897.220	.633	.968
J1	378.57	895.082	.726	.967
J2	378.10	903.679	.662	.968
J3	378.23	897.702	.715	.967
J4	378.23	895.771	.710	.967
J5	378.10	902.990	.683	.968
K1	378.53	893.430	.575	.968
K2	378.33	902.782	.614	.968
K3	378.10	903.472	.668	.968
K4	378.33	900.023	.634	.968
K5	378.23	907.082	.579	.968
K6	378.17	903.385	.562	.968
K7	378.17	908.144	.445	.968
K8	378.23	909.702	.451	.968
K9	378.20	906.579	.530	.968
K10	378.17	906.971	.570	.968

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพิมพ์ชนก ธาดาสิริพัฒน์
วัน เดือน ปีเกิด	23 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ปี 2560 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษา ระดับปฏิบัติการ